

N:o 69.

Af herr **C. A. Kumlin**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till ändring af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Oaktadt min motion vid föregående riksdag angående ändrad lydelse af 58 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 blifvit af lagutskottet afstyrkt, anser jag mig dock böra fästa Riksdagens uppmärksamhet på ett fall, der befrielse för staten från erläggande af kommunalutskylder är allt annat än billigt och rättvist. Jag åsyftar härmed det i min föregående motion i detta ämne anförda exemplet, Åkers krutbruk, beläget inom Åkers socken af Södermanlands län. Enligt de af pastorsembetet lemnade uppgifterna äro vid detta bruk mantalsskrifna icke mindre än 100 personer, deraf 16 öfver 60 år gamla och 38 minderåriga barn. Faran för kommunen, som är jemförelsevis liten, att betungas af en dryg fattigvård är således redan för närvarande stor, och då kommunens inkomster minskas derigenom att bruket inköper enskilda fastigheter, blir denna fara ännu större. Att bruket skall vara befriadt från kommunalutskylder är så mycket obilligare, som derstädes tillverkas krut icke allenast till allmänt behof, utan jemväl till försäljning åt enskilde. Kommunen har också försökt att pålägga bruket kommunalskatt, men detta har i högsta instans blifvit ändradt.

Särskildt ville jag fästa uppmärksamheten vid den utvidgning af krutbruket, som för någon tid sedan påbörjats i och för tillverk-

ning af röksvagt krut. Då denna krutfabrikation, efter hvad det påstås, är långt farligare än den af vanligt krut, och då i händelse af olycksfall — och sådana torde nog ej komma att uteblifva — kommunen har att draga försorg om dem, som i brukets tjänst blifvit oförmögna att sig försörja, får man ej förundra sig, om kommunen i rättvisans och billighetens namn fordrar, att staten måtte erlægga kommunalutskylder för denna sin fastighet.

Nu skulle man emellertid i likhet med lagutskottet kunna invända, att af en dylik inrättning kommunen drager motsvarande fördel, såsom de kommunalutskylder, som personalen erlägger, äfvensom den derstädes ökade omsättning, som genom anläggningarna måste blifva en följd. Hvad dessa fördelar beträffar, kunna de i detta fall ingalunda uppväga de bördor, som bruksrörelsen ådrager kommunen. Ty icke nog med att bruksrörelsen kan verka ökning i fattigvårdstungan, det kan ock hända, att — då nu barnantalet i följd af brukspersonalens ökning kommer att stiga — kommunen ålägges att upprätta ännu en folkskola samt att vid densamma underhålla nödig lärarepersonal.

Ytterligare ett förhållande skulle jag vilja anföra, hvilket är egadt att ingifva kommunen farhågor för framtiden. För närvarande tillverkas för statens behof projektiler vid det inom samma kommun belägna Åkers styckebruk. Om nu detta bruk öfverginge i statens ego — och det låter ju tänka sig — kommer kommunen att beröfvas kommunalskatten jemväl för denna fastighet.

Då — såsom jag genom det anförda exemplet velat visa — staten på landet eger bruks- och fabriksrörelser, vid hvars bedrifvande faran för olyckshändelser är mycket stor, och då, i fall olyckshändelse inträffar, kommunen måste underhålla de skadade, anser jag det billigt och rättvist, att kommunalskatt pålägges fastigheterna vid sådana statens anläggningar.

På grund af det anförda tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, att för fastigheter vid staten tillhöriga, lifsfarliga industriella anläggningar fyrktal skall med hänsyn till kommunalutskylders utgörande påföras efter det belopp, som, derest bevillning för nämnda

fastigheter skulle enligt gällande bevillningsförordning utgå, på grund af taxeringsvärdet svarar mot sådan bevillning.

Om remiss till lagutskottet anhålles vördsamt.

Skulle det af mig föreslagna skrifvelseförslaget ej anses lämpligt för det med motionen åsyftade ändamålet, torde utskottet vidtaga nödiga förändringar.

Stockholm den 26 januari 1895.

C. A. Kumlin.